

Набор от инструменти за бюджетиране, съобразено с равенството между половете, в рамките на фондовете на ЕС

Европейският институт за равенство между половете (EIGE) разработи онлайн набор от инструменти с цел прилагане на бюджетиране, съобразено с равенството между половете, като инструмент за интегриране на принципа на равенство между половете в процесите, свързани с фондовете на ЕС.

За кого е предназначен наборът от инструменти?

- управляващите органи, участващи в програмирането на фондовете на ЕС;
- междинните звена, изпълняващи проекти в рамките на фондовете на ЕС;
- органи по въпросите на равенството между половете;
- европейски служители, работещи с фондове на ЕС.

© Chiara Luxardo

Какво съдържа наборът от инструменти?

© Amnaj Khetsamtip/Shutterstock.com

В първите три раздела се прави въведение в понятието „бюджетиране, съобразено с равенството между половете“, и се разглежда неговата приложимост спрямо фондовете на ЕС. В раздел 4 се предлагат 11 практически инструменти за бюджетиране, съобразено с равенството между половете, които са свързани със:

- регулаторната рамка на ЕС;
- национални/поднационални програми и подкрепа на ниво проекти; и
- докладване, наблюдение и оценка.

Всеки инструмент посочва добри практики от държавите — членки на ЕС, и съдържа линкове към съответните регламентите за фондовете на ЕС, което помага на потребителите да разберат защо и къде да прилагат инструмента. Наборът от инструменти на EIGE за бюджетиране, съобразено с равенството между половете, е достъпен на 22 езика на ЕС.

Защо е необходим набор от инструменти за бюджетиране, съобразено с равенството между половете, във фондовете на ЕС?

Фондовете на ЕС са едни от основните инструменти на ЕС за намаляване на различията и неравенствата между половете. Равенството между половете е залегнало в правните и политическите рамки на фондовете като изключително важен „горизонтален принцип“. Това означава, че равенството между половете се прилага хоризонтално във всички цели на политиките на фондовете на ЕС.

Бюджетирането, съобразено с равенството между половете, в рамките на фондовете на ЕС, има за цел да:

- гарантира изпълнение на законодателните изисквания на ЕС;
- насърчи отчетността, ориентираността към постигане на резултати и ефективността в планирането и управлението на средствата от фондовете на ЕС;
- увеличи прозрачността чрез засилване на участието на жените и мъжете в бюджетните процеси;
- подпомогне постигането на целите на ЕС, свързани с устойчивия растеж, заетостта и социалното сближаване, както и постигането на благосъстоянието на гражданите на ЕС; и
- задълбочи равенството между половете за жените и мъжете в цялото им многообразие.

Преглед на 11-те инструмента поотделно:

Инструмент 1

Фондове на ЕС и регулаторна рамка на ЕС в областта на равенството между половете

Този инструмент представя основните политики и цели на ЕС в областта на равенството между половете, които имат отношение към фондовете на ЕС. Целта му е да подпомага държавите членки и управляващите органи за съгласуване на дейностите им по планиране и изпълнение на програмите по фондовете на ЕС със стратегиите и регулаторните рамки на ЕС в областта на равенството между половете.

Инструмент 2

Анализ на неравенството между половете и нуждите на жените и мъжете на национално и поднационално равнище

Инструментът съдържа насоки за анализ на неравенството между половете и различните нужди на жените и мъжете в програмите по фондовете на ЕС. Извършването на анализ от гледна точка на равенството между половете гарантира, че извършването от вас програмираше:

- ще бъде основано на факти;
- ще бъде с високо качество и ефективно;
- ще насърчава равенството между половете и ще бъде насочено към предприемане на мерки в интерес на жени и мъже в неблагоприятно или неравностойно положение.

Инструмент 3

Практическо реализиране на равенството между половете в целите на политиката и специфичните цели/мерки

Този инструмент може да се използва от държавите членки в контекста на разработването на споразумения за партньорство (СП), както и от управляващите органи на национално и поднационално равнище в процеса на разработването на оперативни програми (ОП) за насърчаване на равенството между жените и мъжете в цялото им многообразие в ЕС.

Инструмент 4

Координиране между фондовете на ЕС в интерес на равновесието между професионалния и личния живот

Този инструмент е посветен на начините, по които различните фондове могат да се използват съгласувано в интерес на равновесието между професионалния и личния живот. Може да се използва от управляващите органи, участващи в програмирането на фондовете на ЕС на национално и поднационално равнище. Той следва да се използва при разработването на споразумения за партньорство (СП) и оперативни програми за определяне на съчетаното използване на средства на равнището на СП и при определяне на оперативни програми (ОП), за посочване на съчетанията от фондове на равнището на ОП.

На равнище ЕС може да се използва също за проследяване на напредъка при прилагането на Директивата относно равновесието между професионалния и личния живот, както и по-общо на финансирането на мерки за осигуряване на равни права и възможности за заетост на пазара на труда за жените и мъжете.

Инструмент 5

Партньорства и управление на много нива — определяне на подходящи партньори, ролята на експертите по въпросите на равенството между половете и състав на комитетите за наблюдение

Този инструмент може да се използва от управляващите органи, за да се гарантира, че:

- в процесите на програмиране и наблюдение в рамките на фондовете на ЕС се ангажират подходящи участници, и по-специално такива с експертен капацитет в областта на равенството между половете; и
- всички организации, участващи в разработването и изпълнението на програми по фондовете на ЕС, интегрират анализ от гледна точка на равенството между половете в своята практика.

Партньорите на фондовете на ЕС насочват дейностите по програмиране и изпълнение, осъществяват наблюдение върху ефективността на програмите и одобряват критериите за подбор и плановете за оценка на проектите. Тяхната роля е да гарантират качеството на процесите по фондовете на ЕС, както и съответствието с всеобхватните цели на ЕС и държавите членки.

Инструмент 6

Разработване на количествени и качествени показатели за задълбочаване на равенството между половете

Този инструмент ще ви помогне:

- да определите специфични количествени и качествени показатели за задълбочаване на равенството между половете, като разширите вече определените общи показатели за всеки от фондовете. Тези показатели ще позволят на държавите членки и ЕС да проследяват приноса на фондовете към равенството между половете; и
- да съгласувате тези показатели с националните приоритети в областта на равенството. Това ще позволи на държавите членки да проследяват приноса на фондовете към конкретни приоритети в областта на равенството.

Този инструмент следва да се използва от управляващите органи на национално и поднационално равнище в процеса на разработване на програми за насърчаване на равенството между жените и мъжете в цялото им многообразие. Той е особено важен за осигуряване на съобразени с аспектите на равенството между половете данни за целите на изготвянето на годишните прегледи на качеството на изпълнението и приложима информация за комитетата за наблюдение, както и за изготвянето на междинни и последващи оценки.

Инструмент 7

Разработване на съобразени с аспектите на равенството между половете критерии за подбор на проекти

Този инструмент може да се използва от управляващите органи и комитетите за наблюдение в подкрепа на разработването на съобразени с аспектите на равенството между половете проекти и за определяне на критерии за равенство между половете за целите на подбора на проектите. Това има определящо значение за усилията да се гарантира интегрирането на равенството между половете като хоризонтален принцип във всички дейности по фондовете.

Инструмент 8

Проследяване на разпределението на ресурсите за аспектите на равенството между половете (ще бъде наличен на по-късен етап)

Този инструмент представя система за проследяване на разходите за целите, свързани с равенство между половете, заложили в програмите по фондовете на ЕС. Той осигурява информация за финансиране на целите, свързани с равенство между половете, заложили в програмите по фондовете на ЕС, като свързва фондовете на ЕС с политиките на ЕС и ЦУР, и по-специално ЦУР, показател 5.в.1 (за държави със системи за проследяване и отпускане на публично финансиране за аспектите на равенството между половете). Инструментът може да се използва от управляващите органи на етапа на планиране на бюджета и по време на етапа на проверка и оценка на разходите — част от годишните доклади за изпълнението (ГДИ).

Инструмент 9

Интегриране на аспектите на равенството между половете в дейностите по разработване на проекти

Този инструмент ще ви помогне да реализирате целите и показателите за равенство между половете, фигуриращи в споразумения за партньорство (СП) и оперативните програми (ОП), на равнището на изпълнение на проекта. Той може да се използва от управляващите органи на национално и поднационално равнище на етапите на планиране, изпълнение и наблюдение на проектите. Инструментът може да се използва от управляващите органи и за предоставяне на насоки на участниците на местно ниво и на изпълнителите на проектите.

Този инструмент подкрепя изпълнението на изискванията за съобразени с аспектите на равенството между половете критерии и процедури за подбор на проекти.

Инструмент 10

Интегриране на аспектите, свързани с равенството между половете, в процесите на оценка и наблюдение

Този инструмент може да се използва от управляващите органи и комитетите за наблюдение за изготвяне на „планове за оценка“, включително за междинни и последващи оценки.

Планът за оценка определя процедурата за оценка на програмата, което включва също приетите за нея цели и показатели за равенство между половете. Планът обхваща редовните оценки на програмите, чиято цел е да съдействат за повишаване на качеството на изпълнението и обосноваване на разработването на следващия етап на програмата, а също междинната оценка, планирана за 2024 г. и последващи оценки на всяка програма, които ще се проведат през 2029 г. Всички оценки следва да обхванат аспектите на програмата, свързани с равенството между половете.

Инструмент 11

Докладване относно изразходването на ресурси за мерки за равенство между половете

Този инструмент представя най-ефективните подходи за проследяване на разходите, свързани с равенството между половете:

- финансов одит на интегрирането на равенството между половете в бюджета;
- проследяване на отпуснатите финансови ресурси, предназначени за насърчаване на равенството между половете (вж. описанието на инструмент 8);
- анализ на разпределението на разходите, свързани с равенството между половете.

Инструментът следва да се използва от управляващите органи на етапа на проверка и оценка на разходите като част от годишните доклади за изпълнението (ГДИ).

Европейски институт за равенство между половете

Европейският институт за равенство между половете (EIGE) е центърът на ЕС за знания в областта на равенството между половете. EIGE подпомага авторите на политики и всички заинтересовани институции в усилията им да превърнат равенството между жените и мъжете в реалност за всички европейци, като им предоставя специфични експертни знания и съпоставими и надеждни данни за равенството между половете в Европа.

© Европейски институт за равенство между половете, 2020 г.

Възпроизвеждането е разрешено при посочване на източника.

European Institute for Gender Equality
Gedimino pr. 16
LT-01103 Vilnius
Lithuania

Данни за контакт

<http://eige.europa.eu/>
[facebook.com/eige.europa.eu](https://www.facebook.com/eige.europa.eu)
twitter.com/eurogender
[youtube.com/user/eurogender](https://www.youtube.com/user/eurogender)
<https://www.linkedin.com/company/eige>
eige.sec@eige.europa.eu
+370 52157444

Служба за публикации
на Европейския съюз